MOTORLU ARAÇLARDA İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ



Mehmet DUYAR
İGU (A) / Eğitici
Emk.Başmüf./Mak.Müh.

31.05.2020

ÖĞRENME HEDEFLERİ

Bu dersin sonunda katılımcılar;

- Motorlu araç kullanıcıları ve iş makinesi operatörlerinin sahip olması gereken belgeleri tanımlar.
- Motorlu araçlarla yapılan işlerde ortaya çıkan sağlık ve güvenlik risklerini değerlendirerek alınması gerekli tedbirleri açıklar.

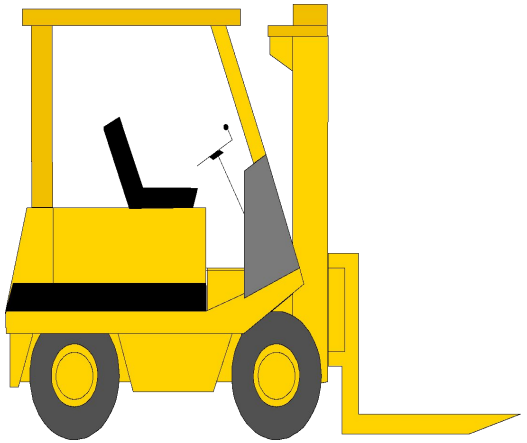
1-Motorlu Araç Ve İş Makinesi Operatörlerinin Belgeleri

a) Operatör Belgesi
b) G sınıfı sürücü belgesi



2-FORKLİFTLER VE VİNÇLERLE YAPILAN İŞLER

Forkliftler daha çok paletlerin üzerine yüklü ağırlıkları taşımak ve kaldırmak için kullanılırlar.



2-FORKLİFTLER VE VİNÇLERLE YAPILAN İŞLER

Vinç, genellikle şantiyelerde sabit ya da hareketli (genellikle sabit) bir taşıyıcı üzerinde ağır yüklerin yatayda ve düşeyde taşınmasını sağlayan çelik strüktürdeki bir makinedir.



3-İŞ MAKİNELERİ İLE YAPILAN İŞLERDE ÇALIŞMALARDA EMNİYET TEDBİRLERİ

1. İş makinası kullanılan alana giriş ve çıkışlar, kesinlikle sınırlandırılmış olmalıdır.
2. Kuralları ilgilendiren uyarı levhaları bulundurulmalıdır.
3. Makinelerin koruyucuları tam olmalıdır.



3-İŞ MAKİNELERİ İLE YAPILAN İŞLERDE ÇALIŞMALARDA EMNİYET TEDBİRLERİ

4. Park alanı, bakım alanı gibi özel alanlar, tanımlanmış ve düzenlenmiş olmalıdır.
5. Geçici tehlikeler barikatlanmalıdır.



3-İŞ MAKİNELERİ İLE YAPILAN İŞLERDE ÇALIŞMALARDA EMNİYET TEDBİRLERİ

6. Park halindeyken el freni mutlaka kalkık olmalıdır.



3-İŞ MAKİNELERİ İLE YAPILAN İŞLERDE ÇALIŞMALARDA EMNİYET TEDBİRLERİ

7. Kullandığınız iş makinesinin gösterge panelini iyi tanıyınız.
8. Bunun için imalatçının hazırladığı kitapçığı mutlaka okuyunuz.

3-İŞ MAKİNELERİ İLE YAPILAN İŞLERDE ÇALIŞMALARDA EMNİYET TEDBİRLERİ

9. Kapasitenin üzerinde yük taşınırsa,
10. Kaldırılmış yük ile makine hareket ettirilirse,
11. Hızla giderken viraj alınırsa,



3-İŞ MAKİNELERİ İLE YAPILAN İŞLERDE ÇALIŞMALARDA EMNİYET TEDBİRLERİ

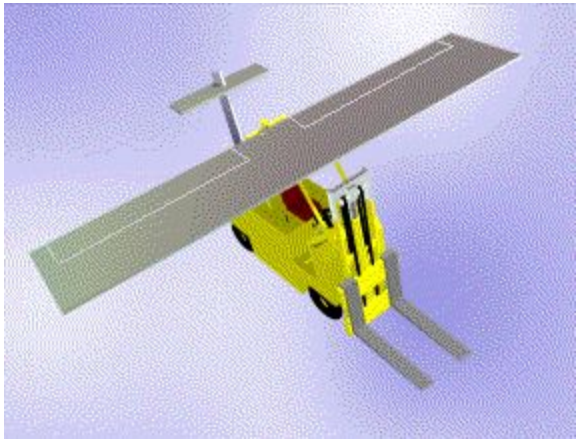
12. Çok eğimli bir yüzeyde giderken,
çok hızlı çalıştırma ve durdurma yapılırsa,

13. Yükün ağırlık merkezi çok önde kaldıysa

iş makinesi devrilebilir.

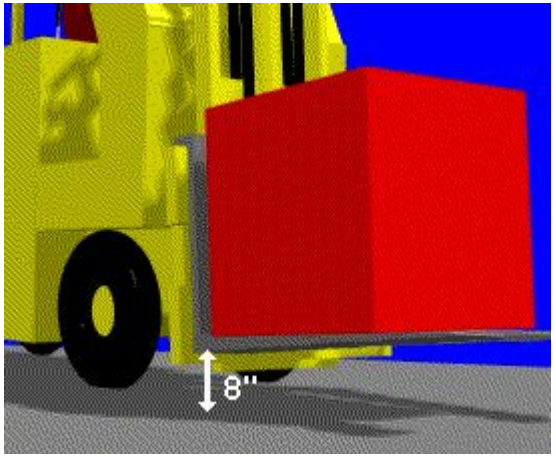
3-İŞ MAKİNELERİ İLE YAPILAN İŞLERDE ÇALIŞMALARDA EMNİYET TEDBİRLERİ

15. Hız sınırlarına uyunuz.
16. İş makinesi yavaş kullanılır.



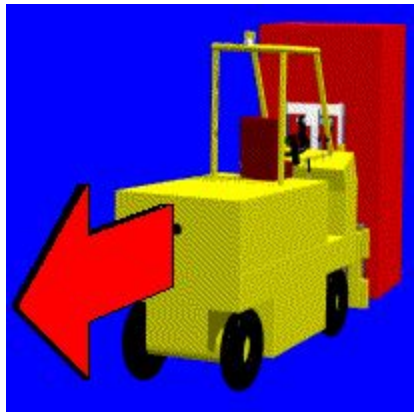
3-İŞ MAKİNELERİ İLE YAPILAN İŞLERDE ÇALIŞMALARDA EMNİYET TEDBİRLERİ

17. Forklift ile taşıma yaparken, yük yerden en fazla 20 sm. yukarıda olabilir.



3-İŞ MAKİNELERİ İLE YAPILAN İŞLERDE ÇALIŞMALARDA EMNİYET TEDBİRLERİ

18. Yük görüntüyü kapatıyorsa, geri geri hareket etmek gereklidir.



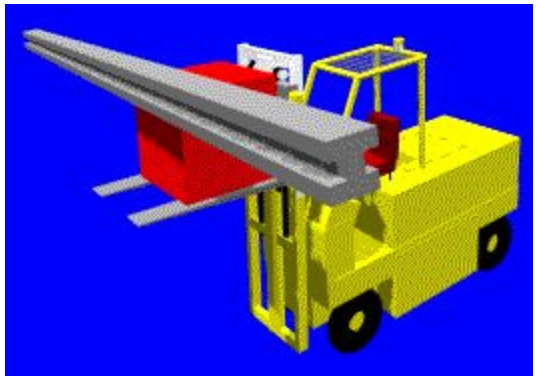
3-İŞ MAKİNELERİ İLE YAPILAN İŞLERDE ÇALIŞMALARDA EMNİYET TEDBİRLERİ

19. Ağır iş makinelerini işaretçi olmadan asla geri hareket ettirmeyiniz.



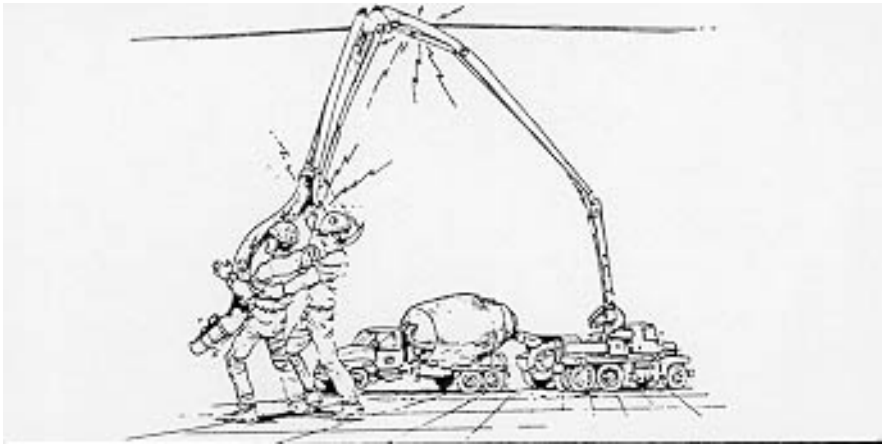
3-İŞ MAKİNELERİ İLE YAPILAN İŞLERDE ÇALIŞMALARDA EMNİYET TEDBİRLERİ

20. Yük yukarıdayken hareket halinde, olası yüksek engellere dikkat edilmelidir.



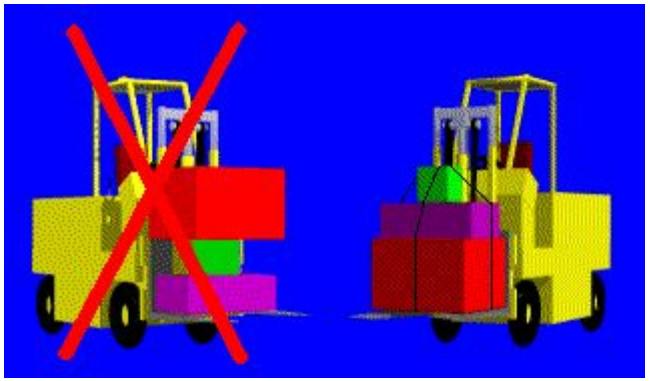
3-İŞ MAKİNELERİ İLE YAPILAN İŞLERDE ÇALIŞMALARDA EMNİYET TEDBİRLERİ

21. İş makinesinin bomu yüksekte çalıştığında, yüksekteki engeller ve elektrik kablolarının oluşturacağı tehlikelerden kaçınılmalıdır.



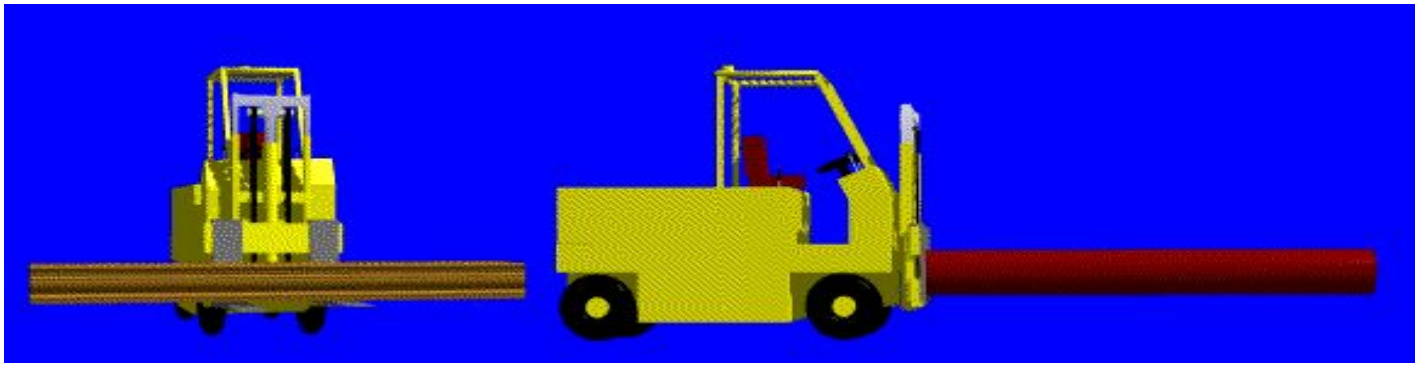
3-İŞ MAKİNELERİ İLE YAPILAN İŞLERDE ÇALIŞMALARDA EMNİYET TEDBİRLERİ

22. Gevşek, bağlanmamış, ağırlık merkezi belli olmayan yükler asla taşınmamalıdır.



3-İŞ MAKİNELERİ İLE YAPILAN İŞLERDE ÇALIŞMALARDA EMNİYET TEDBİRLERİ

23. Geniş yükler daha da yavaş ve azami dikkatle taşınmalıdır.



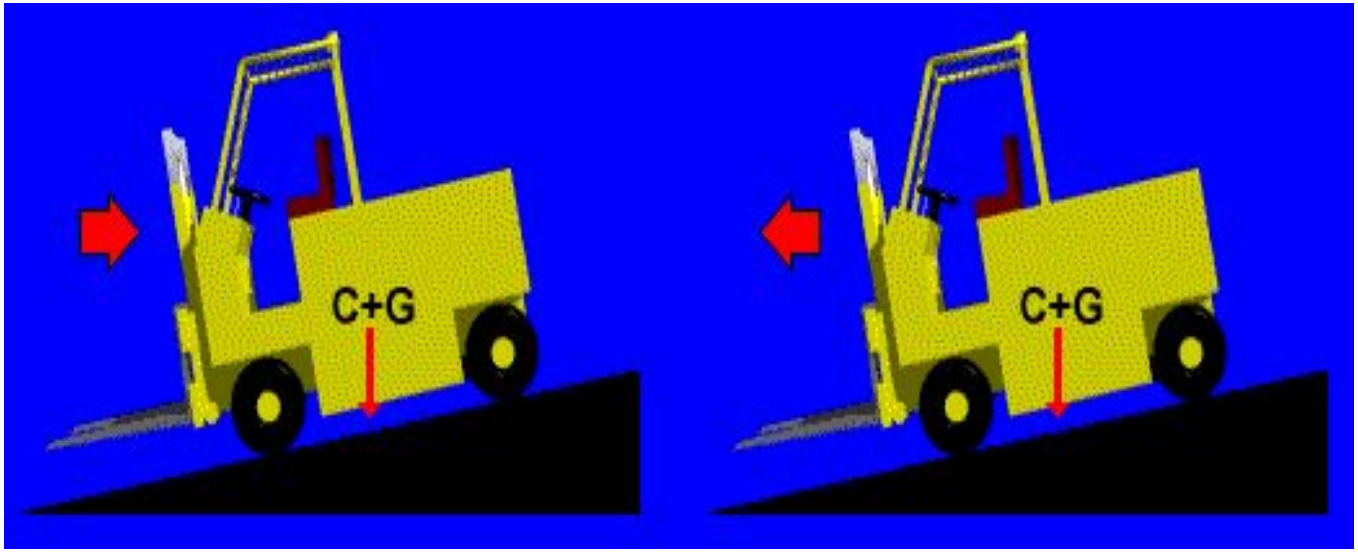
3-İŞ MAKİNELERİ İLE YAPILAN İŞLERDE ÇALIŞMALARDA EMNİYET TEDBİRLERİ

24. Şev kenarlarında iş makinası kullanırken, özellikle dikkat gösterilmelidir.
25. Ekskavatörler kazma esnasında, delik üzerine doğru değil, geriye doğru hareket ediniz.



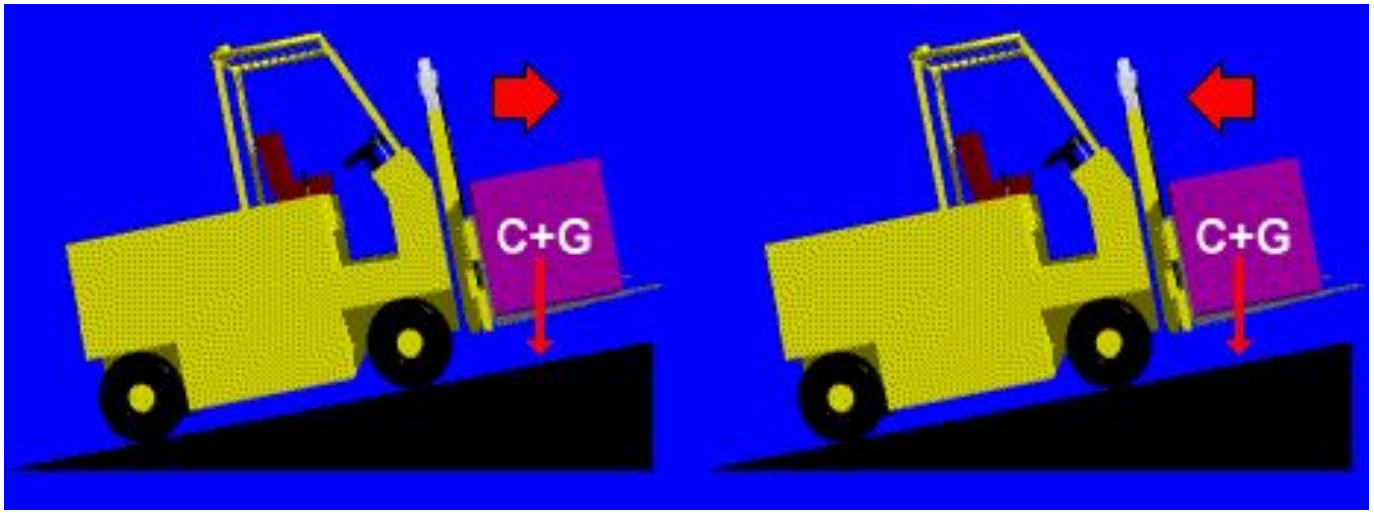
3-İŞ MAKİNELERİ İLE YAPILAN İŞLERDE ÇALIŞMALARDA EMNİYET TEDBİRLERİ

26. Boş makine ile rampalara geri viteste çıkılmalıdır.



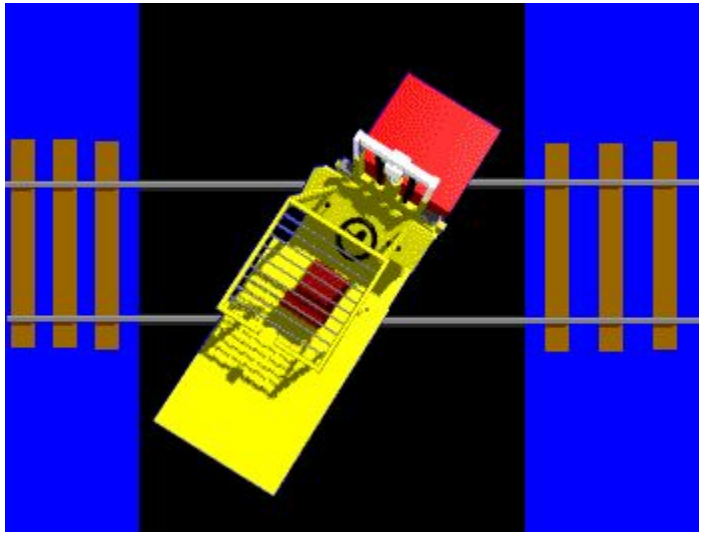
3-İŞ MAKİNELERİ İLE YAPILAN İŞLERDE ÇALIŞMALARDA EMNİYET TEDBİRLERİ

27. Yüklü makine ile rampalara düz viteste çıkılmalı, geri viteste inilmelidir.



3-İŞ MAKİNELERİ İLE YAPILAN İŞLERDE ÇALIŞMALARDA EMNİYET TEDBİRLERİ

28. Tümseklerden kaçınılmalıdır. Kaçınılamıyorsa hız iyice düşürülmelidir



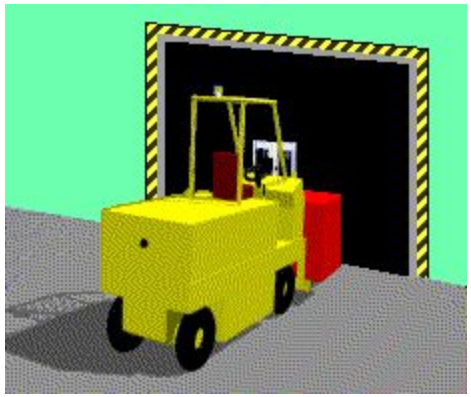
3-İŞ MAKİNELERİ İLE YAPILAN İŞLERDE ÇALIŞMALARDA EMNİYET TEDBİRLERİ

29. Zemindeki kabloların ve boru hatlarının yerlerine özel bir dikkat gösterilmelidir.



3-İŞ MAKİNELERİ İLE YAPILAN İŞLERDE ÇALIŞMALARDA EMNİYET TEDBİRLERİ

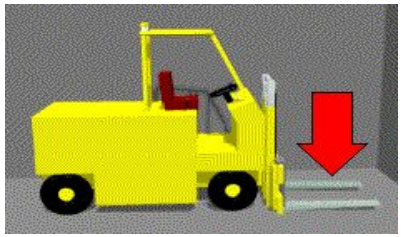
30. Asansör kullanılacaksa, kapasitesi bilinmeli, kapasite sınırlarına uyulmalıdır.



3-İŞ MAKİNELERİ İLE YAPILAN İŞLERDE ÇALIŞMALARDA EMNİYET TEDBİRLERİ

31. Her zaman trafikten uzak, güvenli bir alana park ediniz.
32. Hiçbir zaman rampada park etmeyiniz.
33. Kepçe ve bağlantıları yere indiriniz
34. Vitesin boşta olduğundan emin olunuz.
35. Eğimli sahada dikey olarak park ediniz.





4-MOTORLU ARAÇ VE İŞ MAKİNELERİNİN BAKIM VE ONARIMINDA DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR

Muayene ve bakım programı :

a) Makineleri , aletleri ve koruyucuları güvenli çalışma durumunda tutacak şekilde yapılmalıdır.



4-MOTORLU ARAÇ VE İŞ MAKİNELERİNİN BAKIM VE ONARIMINDA DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR

b) Yönergelerde ve talimatlarda, çalışma izin şartları net olarak belirlenmeli, işi yapanların ,bundan sorumlu olanların , bu izni imzalayacak kişilerin açık ve net bir şekilde belirlenmesi, bu kişilerinde doğru ve etkin bir karar vermeleri gerekmektedir.



4-MOTORLU ARAÇ VE İŞ MAKİNELERİNİN BAKIM VE ONARIMINDA DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR

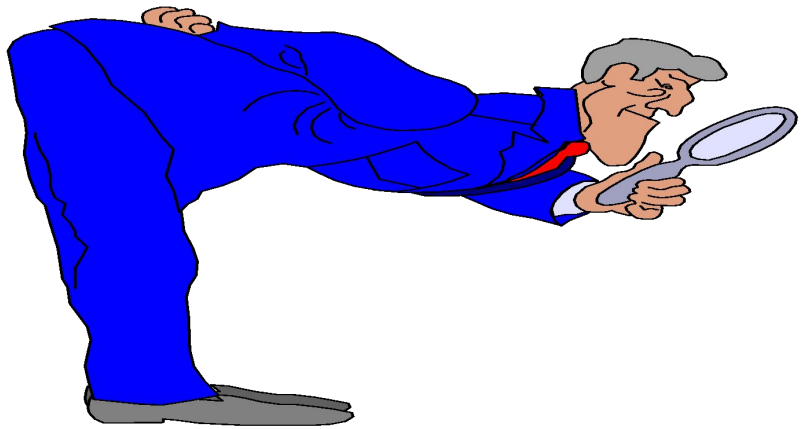
c) Bakım onarım çalışmalarına izin verilmesi hususunda bir sistem kurulmalıdır.



4-MOTORLU ARAÇ VE İŞ MAKİNELERİNİN BAKIM VE ONARIMINDA DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR

Bakım

- Emniyet kemeri
- Geri ikazı
- İkaz lambası
- Korna her gün kontrol edilmelidir.



Emniyet Kuralı

1. Bakım esansında tekerlekler bloke edilmeli
2. Kepçe, bıçak zemine indirilmeli
3. Akü boşa alınmalı
4. İkaz ve uyarılar takılmalı
5. Basınçlı kısımlar açılırken basınç tamamen düştükten sonra kapak açılmalıdır.

Emniyet Kuralı

6. Ekipmanları çalışır halde kesinlikle temizlemeyin, yağlamayın, tamir etmeyin.
7. Ekipmanları tamamıyla durdurduktan sonra üzerinde çalışma yapın.



Emniyet Kuralı

8. Motor saati göstergesi günlük kontrol edilmeli ve kayıt edilmelidir.
9. Amper göstergesinde (+) okumalar problem olmadığını gösterir
10. Motor yağı basıncı düşük ya da 0'a yakın olmamalıdır.

5-MOTORLU ARAÇ VE İŞ MAKİNELERİNİN PERİYODİK KONTROLÜ

EKİPMANLAR KONTROL SÜRESİ

Vinç (Tavan –Mobil- Crawler)	1 yıl
Caraskal	1 yıl
Transpalet	1 yıl
Forklift	1 yıl
Kompresör	1 yıl
Hidrofor tankı	1 yıl
Kazanlar	1 yıl
Basınçlı kaplar	1 yıl
Otoklav –Boyler	1 yıl
Eşanjör	1 yıl
Yük asansörü	1 yıl
İnsan asansörü	1 yıl

6-İLGİLİ MEVZUAT

İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık Ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği

MOTORLU ARAÇ SPESİFİK TEHLİKELERİ

1-Kapalı alan egzos gazı zehirlenmeleri

2- Asılı yük altında bulunma.

a) Krikoya güvenme,

b) Takozlamadan kalkık damper altına girme,

c) Güvenlik borularını takmadan hidrolik pistonlu bomun altında çalışmak,

3- Sürücü kabinine yolcu almak,

MOTORLU ARAÇ SPESİFİK TEHLİKELERİ

- 4- İş makinalarının kör noktalarında bulunmak, manevra alanlarında gezinmek, araç ile yükleme rampası arasına girmek,
- 5- Bomlu araçların bom süpürme alanında bulunmak, geçişlerde 20m.uzaklık veya göz teması ilkelerini gözetmemek,

MOTORLU ARAÇ SPESİFİK TEHLİKELERİ

- 6- Aracın fren ve lastik bakımları başta olmak üzere bakımını yaptırmamak,
- 7- Aracı yol ve mevsim şartlarına uygun süratte kullanmamak,
- 8- Aracı çalışır vaziyette el frenini çekmeden bırakıp gitmek,
- 9- Yetersiz ehliyetli veya ehliyetsiz kişilere aracı kullandırmak,

MOTORLU ARAÇ SPESİFİK TEHLİKELERİ

- 10- Uykusuz, içkili veya yorgun araç kullanmak, çalışma saatlerine uymamak,
- 11-İçinde akışkan (su, yakıt, hazır beton, solvent vb.) bulunan tanker, beton mikseri gibi araçlarla virajlara hızlı girmek,
- 12- İnşaat temelinden hafriyat çeken damperli kamyonlar rampayı terk etmeden arkasından rampaya girmek,

MOTORLU ARAÇ SPESİFİK TEHLİKELERİ

- 13- Temel çukuru yanına iş makinası veya araç park etmek,
- 14- Eğimli yolda araç park etmek,
- 15- İlk hareket veya mola sonrası aracın altında uyuyan insan veya hayvan riskine karşın aracın çevresini kontrol etmeden harekete geçmek,
- 16- Patlak lastik veya kaçak hidrolik kontrolü yapmadan çalışmaya başlamak,

MOTORLU ARAÇ SPESİFİK TEHLİKELERİ

- 17- Aracın far, stop ve sinyallerini, korna ve geri ikaz uyarı sesini kontrol etmemek,
- 18- Araçlarda seyyar yangın söndürücü, üçgen reflektör ve takoz bulundurmamak
- 19- Mobil vinçlerde denge ayaklarını açmamak, bunların altına yük dağıtıcı levha koymamak,
- 20- Vinçlerin asılı yükü altında bulunmak,
- 21- Yakından geçen enerji nakil hatlarına yaklaşmak (beton pompası, mobiş vinçler)

MOTORLU ARAÇ SPESİFİK TEHLİKELERİ

- 22- Gece çalışmalarında yeterli aydınlat-ma olmaması, gözcü kullanılmaması,
- 23- Boşaltma rampalarında tekerlek yaslama engeli yoksa çok yaklaşmak,
- 24- Açık damperle hareket etmek,
- 25- Yumuşak zeminde damper kaldırmak,
- 26- Karayollarına dikkatsiz çıkış yapmak,
- 27- Geçiş kurallarına uymamak,
- 28- Araca fazla yük yüklemek, aşırı yük kaldırmak,

TEŞEKKÜRLER ☺